

селеніето да ся убъди да приеме новата конституція. А понеже най-добро срѣдство за убъждаваніе служила пресата, то Мадисонъ, заедно съ Хамилтонъ и Джей, намислили да издаватъ федералистътъ, за който ся приказва по-горѣ.

Като не ся ограничавалъ само съ федералистътъ, Мадисонъ пръвъ на себе си още и ролята на трибуни да убъждава лично Виргиницѣ. Спорѣдъ обичайтъ искало ся съгласието на деветъ щати за признаваніето на конституціята. Осемъ вече ся съгласиля, Нью-Хемишаръ току рѣчи ся съгласиъ, Виргинія мълчала. Мадисонъ взелъ да убъждава Виргінци, което не било твърдѣ лесно, защото той срѣщналъ противникъ Петрикъ-Хенри, най-краснорѣчивѣйтъ Виргинскій ораторъ и главенъ водачъ на революціята. Петрикъ-Хенри поддържавахъ твърдѣ силни и вліятелни хора, които не бѣше тъй лесно да ся побѣдїтъ. Но Мадисонъ съ прикаснатъ си, които не докачихъ на никого самолобіето и съ искусството си да успокоява страстите и да дѣйствува на умътъ, успѣ най-подиръ, слѣдъ 20 дневни прѣпирни, да привлече къмъ страната си повечето гласове. Съ съгласието на Виргинци тѣшили ся сѫдбата на конституціята и отъ тѣзи минута може да са счита началото на новітъ политическій животъ на Американскій съюзъ. Ако и Мадисонъ да проживѣ подиръ туй още дѣлго, бѣше даже президентъ на съюзътъ и ся ползвашъ съ голѣмо уваженіе, но всичката му послѣдна дѣятелностъ не прибавя почти нищо при заслугите, които той принесъл въ младостта си. Съ приемваніето на конституціята политическата дѣятелност на Мадисона, може, да не кажемъ, ся свършила.

Този приговоръ (присъда) може да ся покаже на читателътъ тъй сѫщо строгъ; но отъ това никакъ не слѣдва, че той е неправиленъ. Въ исторіята на американскій съюзъ, както и въ исторіята на всякой народъ, сѫ важни само главните моменти, и иматъ значеніе само историческите дѣйци на тѣзи моменти. Тъй при устройваніето на колонизаціята иматъ значеніе тѣзи хора, които сѫ положили здравото начало и нарѣдили правилата, които трѣба да водїтъ колонітѣ къмъ процъвѣтаніе и сила. Тъй въ борбата за независимостъта бѣхъ важни тѣзи хора, които бѣхъ въ състояніе да възбудїтъ народнітъ ентузиазъмъ и енергія и да даджтъ на страната си тѣржеството на побѣдата; и най-